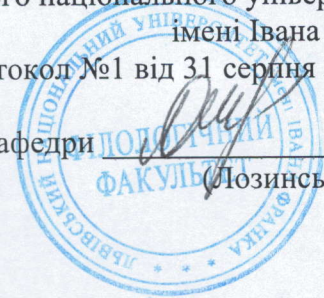

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра польської філології

Затверджено
на засіданні кафедри польської філології
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №1 від 31 серпня 2023 р.)

В. о. завідувача кафедри _____
(Лозинська О.Г.)

Силабус з навчальної дисципліни

«СУЧАСНА ПОЛЬСЬКА ПОЕЗІЯ»,

що викладається в межах ОПП (ОПН)
«Польська мова та література»
другого (магістерського) освітньо-
наукового рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності

035 Філологія. Спеціалізація 035.033
слов'янські мови та літератури (переклад включно),
перша – польська

Львів – 2023 р.

Назва курсу	Сучасна польська поезія
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра польської філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. 035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька, 035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська, 035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська, 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська
Викладачі курсу	доц. Сливинський О. Т.
Контактна інформація викладачів	ostap.slyvynskyy@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	вівторок (13:00)
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/suchasna-polska-poezija
Інформація про курс	«Сучасна польська поезія» – це вибіркова дисципліна для студентів-філологів другого (магістерського) освітньо-наукового рівня вищої освіти. Курс зосереджений як на теоретичному та історико-літературному аспектах розвитку поезії в Польщі після падіння комуністичного режиму, так і на практичній роботі з літературними текстами.
Коротка анотація курсу	Курс покликаний дати якомога кращу загальну орієнтацію в магістральних тенденціях і домінуючих моделях письма, які формували і надалі формують обличчя поезії в демократичній Польщі (після 1989 року і до сьогодні). Увагу приділено як окремим найяскравішим персоналіям, так і школам, середовищам та колам, які гуртували і гуртують польських поетів зламу тисячоліть, найважливішим сюжетам літературних дискусій, постійному напруженому діалогові польської поезії зі світовою традицією. Важливим елементом курсу є інтерпретаційна робота з найважливішими польськими поетичними текстами зазначеного періоду.
Мета та цілі курсу	Мета: показати студентам якнайповнішу картину розвитку поезії в Польщі після 1989 року до наших днів з урахуванням загальної культурної ситуації, історичного, суспільного та політичного контекстів. Одна з найважливіших цілей курсу – інтегрувати в одну достатньо універсальну картину різні моделі інтерпретування та класифікування творчості сучасних польських поетів, запропоновані провідними критиками, та розглянути їх як один з елементів пошуку найновішою польською літературою своєї динамічної ідентичності. Для досягнення мети навчальної дисципліни в процесі її

	<p>викладання необхідно вирішити такі <i>завдання</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • показати значення і суть змін, які настали в польській літературі, зокрема, поезії, з падінням комуністичного режиму та початком побудови демократичного суспільства; • накреслити основні напрями світоглядних та естетичних пошуків, які здійснюють поети; • подати всю найважливішу інформацію про персоналії поетів, групи, середовища, видання та інші елементи, які формують поетичний процес у сучасній Польщі; • накреслити історичні, політичні, суспільні контексти розвитку поезії в Польщі, а також зв'язки сучасних поетичних пошуків з польською і світовою літературною традицією; • подати студентам методи інтерпретації сучасних поетичних текстів, навчити їх будувати стратегію інтерпретації.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна</p> <p style="text-align: center;"><i>Художні тексти</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biedrzycki M. (MLB). Sofostrofa i inne wiersze. – Kraków, 2007. 2. Cyranowicz M. denpresja. – Warszawa, 2009. 3. Dąbrowski T. Czarny kwadrat. – Kraków, 2009. 4. Dehnel J. Ekran kontrolny. – Wrocław, 2009. 5. Dehnel J. Najdziwniejsze. – Wrocław, 2019. 6. Foks D. Historia kina polskiego. – Wrocław, 2015. 7. Grzebalski M. Drugie dotknięcie. – Legnica, 2001. 8. Jaworski K. Czas triumfu gołębi. – Wrocław, 2000. 9. Kapela J. Życie na gorąco. – Kraków, 2007. 10. Kopyt S. wypisy dla klas pracujących. – Poznań, 2017. 11. Lipszyc J. Mnemotechniki. – Warszawa, 2008. 12. Mueller J. intima thule. – Wrocław, 2015. 13. Podgórnik M. Długi maj. – Wrocław, 2004. 14. Podgórnik M. Dwa do jeden. – Wrocław, 2006. 15. Podsiadło J. Wiersze zebrane. – Warszawa, 1998. – Т. 1, 2. 16. Sendeki M. Z wysokości. Parcele. – Wrocław, 2006. 17. Siwczyk K. Emil i my. – Wołowiec, 1999. 18. Siwczyk K. W państwie środka. – Wrocław, 2005. 19. Sommer P. Dni i noc. – Wrocław, 2009. 20. Sosnowski A. Taxi. - Wrocław, 2003. 21. Sośnicki D. Symetria. – Legnica, 2002. 22. Świetlicki M. Czynny do odwołania. – Wołowiec, 2001. 23. Świetlicki M. Muzyka środka. – Kraków, 2006. 24. Świetlicki M. Pieśni profana. – Wołowiec, 1998. 25. Zadura B. Kopiec kreta. – Wrocław, 2004. 26. Zadura B. Ptasia grypa. – Wrocław, 2002. <p style="text-align: center;"><i>Критичні тексти</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bolecki W. Polowanie na postmodernistów (w Polsce) oraz inne szkice. – Kraków, 1999. 2. Burkot S. Literatura polska 1939-2009. – Warszawa, 2010. 3. Czaplński P. Ruchome marginesy. Szkice o literaturze lat 90. –

	<p>Kraków, 2002.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Dunin K. Czytając Polskę. Literatura polska po roku 1989 wobec dylematów nowoczesności. – Warszawa, 2004. 5. Dunin-Wąsowicz P. Oko smoka. Literatura tzw. pokolenia bruLionu wobec rzeczywistości III RP. – Warszawa, 2000. 6. Gutorow J. Niepodległość głosu. Szkice o poezji polskiej po 1968 roku. – Kraków, 2003. 7. Klejnocki J. Literatura w czasach zarazy. – Warszawa, 2006. 8. Klejnocki J., Sosnowski J. Chwilowe zawieszenie broni. O twórczości tzw. pokolenia "bruLionu" (1986-1996). – Warszawa, 1996. 9. Maliszewski K. Nowa poezja polska 1989–1999. Rozważania i uwagi. – Wrocław, 2005. 10. Nasiłowska A. Literatura okresu przejściowego 1975–1996. – Warszawa, 2007. 11. Nycz R. Tekstowy świat. Poststrukturalizm a wiedza o literaturze. – Kraków: Universitas, 2003. – S. 11 – 30. 12. Śliwiński P. Przygody z wolnością. Uwagi o poezji współczesnej. – Kraków, 2002. 13. Tryksza A. Barbarzyńcy, klasycyści? Strategie wierszowe w najnowszej poezji. – Lublin, 2008. 14. Wencel W. Nowa Polska, stare idee (o literaturze i jej krytyce w III RP) // Arcana. – 2002. – №43 (1). – S. 85. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 14.44. Poeci Fortu 1996-1999. Wiersze w wyborze B. Zadury. - Wrocław, 2000. 2. Bakuła B. Od "Młodej Polski" do postmodernizmu. – K.: KCU, 2005. – T. II, III. 3. Honet R., Czyżowski M. Antologia nowej poezji polskiej 1990-2000. – Kraków, 2004. 4. Literatura polska XX wieku. Przewodnik encyklopedyczny. – T. 1, 2. – Warszawa, 2000. 5. Po Wojaczku. "BruLion" i niezależni / Pod red. J. Klejnockiego. – Warszawa, 1992. 6. Poeci na nowy wiek / Pod red. R. Honeta. – Wrocław, 2009. 7. Wilczyk W. Antologia. – Kraków, 1999. <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O'haryzm (Słownik literatury polskiej): http://www.edupedia.pl/words/index/show/493099_sownik_literatury_polskiej-_oharyzm.html 2. Polska poezja współczesna: przewodnik encyklopedyczny: http://przewodnikpoetycki.amu.edu.pl/encyklopedia 3. Przewodnik po polskiej poezji współczesnej: https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/spoleczenstwo/150512,1,przewodnik-po-polskiej-poezji-wspolczesnej.read 4. Strony poezji. Polska poezja współczesna: http://stronypoezji.pl/
Тривалість курсу	Один семестр (11)
Обсяг курсу	Загальний обсяг 90 годин, у т. ч. 16 лекційних годин, 16 годин

	практичних занять і 58 годин самостійної роботи. 3 кредити ЄКТС. 2 модулі.
Очікувані результати навчання	<p>Студент повинен знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. персоналії авторів, літературні формації, середовища та групи, які відіграли найпомітнішу роль у розвитку польської поезії після 1989 року; 2. перебіг літературних дебатів у Польщі в 1990-2000-х роках, їхній вплив на літературну практику; 3. факти літературного життя Польщі означеного періоду: основні події, видання, їхній суспільно-історичний контекст; 4. особливості критичної рецепції польської поезії сьогодні, динаміку сучасної оцінки його найважливіших явищ. <p>вміти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. аналізувати особливості процесу поетичних пошуків у сучасній Польщі у власне польському, загальноєвропейському та світовому культурних контекстах, проводити синхронічні та діахронічні паралелі; 2. інтерпретувати тексти ключових представників новітньої польської поезії, використовуючи методології сучасної літературної критики.
Ключові слова	поезія, злам, середовище, угруповання, «нова дикція», персонізм, «варвари», «класицисти», постмодернізм, неолінгвізм, традиція, експеримент
Формат курсу	Очний, заочний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Курс історії польської літератури (Середньовіччя, Ренесанс, бароко, Просвітництво, романтизм, позитивізм, Молода Польща, міжвоєнне двадцятиліття), курс сучасної польської мови (I–IV роки навчання), теорія літератури, зарубіжна література (від античності до XX століття), історія Польщі (від найдавніших часів до XXI століття).
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Вивчення сучасної польської поезії базується на застосуванні порівняльно-історичного, компаративного методу, а також культурологічних та соціологічних підходів у вивченні літератури. В процесі інтерпретаційної роботи з текстом застосовуються елементи структуралістського, постструктуралістського, психоаналітичного методів, методу рецептивної естетики та архетипної критики.</p> <p>Під час практичних занять використовуються проблемний, пошуковий, дослідницький методи з елементами гри та високим ступенем взаємодії викладача і студентів.</p>
Необхідне обладнання	Проектор, екран
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; • модулі: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p>

<p>Питання до заліку</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Напередодні зламу: «нова дикція» у польській поезії другої половини 1980-х років. Явище «третього обігу». 2. Творчість П. Зоммера, Б. Задури: від «нової дикції» до пошуків 2000-х років. 3. Явище поетичного «варваризму». Зародження журналу “Vrulion” та його середовища. «О’гаристи» та «класицисти». 4. Творчість М. Светліцького: індивідуальний бунт, песимізм, соціальний критицизм. 5. Поетичне письмо Я. Подсядла: «тотальна поезія», анархізм, боротьба проти «особливого статусу» поета. 6. Початки рефлексії над постмодернізмом у Польщі та її вплив на експерименти в поезії. Праці В. Болецького, Т. Нича. 7. Постмодерні експерименти в поезії А. Сосновського, Т. П’юро, К. Сівчика. 8. Неокласицизм у польській поезії 1990-2000-х років: К. Келер, Я. Денель. 9. Неолінгвізм. Поетичні практики Я. Ліпшица, М. Циранович, Й. Мюллер. 10. Нова перформативна поезія: Я. Капеля, Щ. Копит.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
	МОДУЛЬ І				
41 тиж. 2 год.	Напередодні зламу: «нова дикція» у польській поезії другої половини 1980-х років. Явище «третього обігу». Творчість Пьотра Зоммера, Богдана Задури: від «нової дикції» до пошуків 2000-х років.	лекція	Burkot S. Literatura polska 1939-2009. – Warszawa, 2010. Nasiłowska A. Literatura okresu przejściowego 1975-1996. – Warszawa, 2007. Sommer P. Dni i noce. – Wrocław, 2009. Zadura B. Kopiec kreta. – Wrocław, 2004. Zadura B. Ptasia grypa. – Wrocław, 2002.	П. Зоммер, вірші зі збірки „Dni i noce”; Б. Задура, вірші зі збірок „Kopiec kreta”, „Ptasia grypa”: опрацювання тексту 8 год.	41 тиж.
41 тиж. 2 год.	П. Зоммер, вірші зі збірки „Dni i noce”; Б. Задура, вірші зі збірок „Kopiec kreta”, „Ptasia grypa”: інтерпретація	практичне заняття	Sommer P. Dni i noce. – Wrocław, 2009. Zadura B. Kopiec kreta. – Wrocław, 2004. Zadura B. Ptasia grypa. – Wrocław, 2002.		
42 тиж. 2 год.	Явище поетичного «варваризму». Зародження журналу “Brulion” та його середовища. «О’гаристи» та «класицисти». Впливи Нью-Йоркської школи на поетів зламу 1980-х і 1990-х років у Польщі. Дискусії довкола нового мистецтва. «Присмерк романтичної парадигми»	лекція	Dunin K. Czytając Polskę. Literatura polska po roku 1989 wobec dylematów nowoczesności. – Warszawa, 2004. Dunin-Wąsowicz P. Oko smoka. Literatura tzw. pokolenia brulionu wobec rzeczywistości III RP. – Warszawa, 2000. Po Wojaczku. “Brulion” i niezależni / Pod red. J. Klejnockiego. – Warszawa, 1992.	М. Светліцький, “Dla Jana Polkowskiego”, „Pogo”, „Polska”, „...ska”; Мілош Беджицький, „Akslop”: опрацювання тексту 7 год.	42 тиж.

42 тиж. 2 год.	М. Светлицький, „Dla Jana Polkowskiego”, „Pogo”, „Polska”, „...ska”; Мілош Беджицький, „Akslop”: опрацювання тексту	практичне заняття	Dunin K. Czytając Polskę. Literatura polska po roku 1989 wobec dylematów nowoczesności. – Warszawa, 2004. Dunin-Wąsowicz P. Oko smoka. Literatura tzw. pokolenia bruLionu wobec rzeczywistości III RP. – Warszawa, 2000. Po Wojaczku. „BruLion” i niezależni / Pod red. J. Klejnockiego. – Warszawa, 1992.		
43 тиж. 2 год.	Творчість Марціна Светлицького: індивідуальний бунт, песимізм, соціальний критицизм. Розщеплення «я» на тлі втрати ілюзій. Драма дорослішання, ідея безповоротно втраченої чистоти. Критика суспільства дикого капіталізму та маніпулятивних мас-медіа	лекція	Dunin-Wąsowicz P. Oko smoka. Literatura tzw. pokolenia bruLionu wobec rzeczywistości III RP. – Warszawa, 2000. Gutorow J. Niepodległość głosu. Szkice o poezji polskiej po 1968 roku. – Kraków, 2003. Świetlicki M. Czynny do odwołania. – Wołowiec, 2001. Świetlicki M. Muzyka środka. – Kraków, 2006. Świetlicki M. Pieśni profana. – Wołowiec, 1998.	М. Светлицький, вірші зі збірок „Pieśni profana”, „Czynny do odwołania”, „Muzyka środka”: інтерпретація	43 тиж. 7 год.
43 тиж. 2 год.	М. Светлицький, вірші зі збірок „Pieśni profana”, „Czynny do odwołania”, „Muzyka środka”: робота з текстом	практичне заняття	Dunin-Wąsowicz P. Oko smoka. Literatura tzw. pokolenia bruLionu wobec rzeczywistości III RP. – Warszawa, 2000. Gutorow J. Niepodległość głosu. Szkice o poezji polskiej po 1968 roku. – Kraków, 2003. Świetlicki M. Czynny do odwołania. – Wołowiec, 2001. Świetlicki M. Muzyka środka. – Kraków, 2006.		

			Świetlicki M. Pieśni profana. – Wołowiec, 1998.		
44 тиж. 2 год.	Поетичне письмо Яцека Подсядла: «тотальна поезія», анархізм, боротьба проти «особливого статусу» поета. Поезія як щоденник. Індивідуальна релігія. Діалектика взаємин із поетичною традицією	лекція	Klejnocki J., Sosnowski J. Chwilowe zawieszenie broni. O twórczości tzw. pokolenia "bruLionu" (1986-1996). – Warszawa, 1996. Maliszewski K. Nowa poezja polska 1989–1999. Rozważania i uwagi. – Wrocław, 2005. Podsiadło J. Wiersze zebrane. – Warszawa, 1998. – T. 1, 2.	Я. Подсядло, вірші зі збірок “Języki ognia”, „Arytmia”, „W lunaparkach smutny, w lupanarach śmieszny”, „Kra”: опрацювання тексту 7 год.	44 тиж.
44 тиж. 2 год.	Я. Подсядло, вірші зі збірок “Języki ognia”, „Arytmia”, „W lunaparkach smutny, w lupanarach śmieszny”, „Kra”: опрацювання тексту	практичне заняття	Klejnocki J., Sosnowski J. Chwilowe zawieszenie broni. O twórczości tzw. pokolenia "bruLionu" (1986-1996). – Warszawa, 1996. Maliszewski K. Nowa poezja polska 1989–1999. Rozważania i uwagi. – Wrocław, 2005. Podsiadło J. Wiersze zebrane. – Warszawa, 1998. – T. 1, 2.		
	МОДУЛЬ II				
45 тиж. 2 год.	Початки рефлексії над постмодернізмом у Польщі та її вплив на експерименти в поезії. Праці Владзімежа Болецького, Тадеуша Нича. Постмодерні експерименти в поезії Анджея Сосновського, Тадеуша П'юро, Кшиштофа Сівчика. Інтелектуалізм та постмодерна гра.	лекція	Bolecki W. Polowanie na postmodernistów (w Polsce) oraz inne szkice. – Kraków, 1999. Nycz R. Tekstowy świat. Poststrukturalizm a wiedza o literaturze. – Kraków: Universitas, 2003. – S. 11 – 30. Siwczyk K. Emil i my. – Wołowiec, 1999. Siwczyk K. W państwie środka. – Wrocław, 2005. Sosnowski A. Taxi. -	А. Сосновський, вірші зі збірки “Taxi”, К. Сівчик, вірші зі збірок “Emil i my”, “W państwie środka”: опрацювання тексту 7 год.	45 тиж.

			Wrocław, 2003.		
45 тиж. 2 год.	А. Сосновський, вірші зі збірки “Taxi”, К. Сівчик, вірші зі збірок “Emil i my”, “W państwie środka”: опрацювання тексту	практичне заняття	Siwczyk K. Emil i my. – Wołowiec, 1999. Siwczyk K. W państwie środka. – Wrocław, 2005. Sosnowski A. Taxi. - Wrocław, 2003.		
46 тиж. 2 год.	Неокласицизм у польській поезії 1990-2000-х років: Кшиштоф Келер, Яцек Денель. Джерела традиції, робота з поетичною формою. Ностальгія і стилізація.	лекція	Burkot S. Literatura polska 1939-2009. – Warszawa, 2010. Dehnel J. Ekran kontrolny. – Wrocław, 2009. Dehnel J. Najdziwniejsze. – Wrocław, 2019. Śliwiński P. Przygody z wolnością. Uwagi o poezji współczesnej. – Kraków, 2002. Tryksza A. Barbarzyńcy, klasycyści? Strategie wierszowe w najnowszej poezji. – Lublin, 2008.	Вірші Я. Денеля зі збірок „Ekran kontrolny”, „Najdziwniejsze”: опрацювання тексту 8 год.	46 тиж.
46 тиж. 2 год.	Вірші Я. Денеля зі збірок „Ekran kontrolny”, „Najdziwniejsze”: робота з текстом	практичне заняття	Dehnel J. Ekran kontrolny. – Wrocław, 2009. Dehnel J. Najdziwniejsze. – Wrocław, 2019. Śliwiński P. Przygody z wolnością. Uwagi o poezji współczesnej. – Kraków, 2002. Tryksza A. Barbarzyńcy, klasycyści? Strategie wierszowe w najnowszej poezji. – Lublin, 2008.		
47 тиж. 2 год.	Неолінгвізм у польській поезії 2000-х. Поетичні практики Ярослава Ліпшица, Марії Циранович, Йоанни Мюллер. Неолінгвізм як форма неоавангарду. Робота з мовою. Авангардна традиція і постмодерний експеримент. Синтез мистецтв: поезія, музика,	лекція	Burkot S. Literatura polska 1939-2009. – Warszawa, 2010. Cyranowicz M. denpresja. – Warszawa, 2009. Lipszyc J. Mnemotechniki. –	М. Циранович, вірші зі збірки “denpresja”, Я. Ліпшиц, вірші зі збірки “Mnemotechniki”, Й. Мюллер, вірші зі збірки “intima thule”: опрацювання тексту	47 тиж.

	графіка і дизайн, перформанс. Часопис „Meble”		Warszawa, 2008. Mueller J. intima thule. – Wrocław, 2015.	7 год.	
47 тиж. 2 год.	М. Циранович, вірші зі збірки “denpresja”, Я. Ліпшиц, вірші зі збірки “Mnemotechniki”, Й. Мюллер, вірші зі збірки “intima thule”: робота з текстом	практичне заняття	Burkot S. Literatura polska 1939-2009. – Warszawa, 2010. Cyranowicz M. denpresja. – Warszawa, 2009. Lipszyc J. Mnemotechniki. – Warszawa, 2008. Mueller J. intima thule. – Wrocław, 2015.		
48 тиж. 2 год.	Нова перформативна поезія: Ясь Капеля, Щепан Копит. Соціальний протест і епатаж, політична заангажованість. Слем і сценічна поезія. Впливи реп- і хіп-хоп-культури.	лекція	Burkot S. Literatura polska 1939-2009. – Warszawa, 2010. Kapela J. Życie na gorąco. – Kraków, 2007. Kopyt S. wypisy dla klas pracujących. – Poznań, 2017.	Я. Капеля, вірші зі збірки „Życie na gorąco”, Щ. Копит, вірші зі збірки „wypisy dla klas pracujących”: опрацювання тексту 7 год.	48 тиж.
48 тиж. 2 год.	Я. Капеля, вірші зі збірки „Życie na gorąco”, Щ. Копит, вірші зі збірки „wypisy dla klas pracujących”: робота з текстом	практичне заняття	Burkot S. Literatura polska 1939-2009. – Warszawa, 2010. Kapela J. Życie na gorąco. – Kraków, 2007. Kopyt S. wypisy dla klas pracujących. – Poznań, 2017.		